

LATVIJAS REPUBLIKAS SAEIMA
CILVĒKTIESĪBU UN SABIEDRISKO LIETU KOMISIJA

Reģistrācijas nr. LV 900 000 283 00 • Jēkaba iela 11, Rīga, LV-1811
Tālrunis: 6708 7271 • Fakss: 6708 7248 • E-pasts: saeima@saeima.lv

Rīgā, 2016. gada 21. oktobrī
Nr. 142. 9/4-16-12/16

**LPSR Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisijas
priekšsēdētāja vietniecei juridiskās zinātnes jautājumos
Kristīnei Jarinovskai**

Cienītā Jarinovskas kundze!

Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija (turpmāk – komisija) š.g. 10. oktobrī ir saņēmusi un iepazīsinies ar Jūsu iesniegumu, kurā informējat par LPSR Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisijas ieceri sadarbībā ar Latvijas Universitāti pakāpeniski veidot nacionāla līmeņa Publiskās atmiņas centru, un lūdzat sniegt atzinumu, paužot viedokli par Publiskās atmiņas centra veidošanu, tā funkcijām, pārvaldes uzdevumiem un nolikumā plānoto struktūru.

Komisija pauž atbalstu Publiskās atmiņas centra veidošanai, lai nodrošinātu Saeimas un Ministru kabineta uzdotā Satversmes ievadā ietvertā valsts uzdevuma – padomju totalitāri un autoritāri birokrātiskā režīma un tā noziegumu zinātnisko izpēti, izpildi.

Citviet Eiropā jau veiksmīgi darbojas institūcijas, kuras nodarbojas ar bijušā komunistiskā drošības dienesta darbības un dokumentu izpēti, personu sadarbības ar šo dienestu fiksēšanu, publiskās atmiņas uzturēšanas darbu, upuru piemiņas darbu, rīko konferences, izdod savus pētījumus un dokumentu krājumus. Kā piemērus varētu minēt Vācijas bijušā VDR slepenā dienesta "Stasi" arhīvu un pētniecības iestādi, Polijas Nacionālās piemiņas institūtu, Čehijas Totalitāro režīmu pētniecības institūtu, Lietuvas Genocīda un pretošanās kustības izpētes centru un Ukrainas Nacionālās piemiņas institūtu.

Būtu apsveicami, ja Latvijas Universitātē tiktu izveidots Publiskās atmiņas centrs, jo Latvijā nav centralizētas zinātniskas iestādes, kuras funkcija būtu pētīt okupācijas perioda totalitāro režīmu darbību un dokumentus. Minētās jomas pētniecība ir sadrumstalota starp Latvijas Vēsturnieku komisiju, Latvijas Universitāti,

SANĒMTS
Latvijas Universitātē

25-10-2016

Nr. A255/23

Latvijas Nacionālo arhīvu, muzejiem un citām institūcijām. Satversmes aizsardzības biroja Totalitārisma seku dokumentēšanas centrs, kura rīcībā ir LPSR Valsts drošības komitejas dokumenti, ņemot vērā to, ka centrs ir drošības iestādes sastāvdaļa, pētniecību neveic.

Saskaņā ar Saeimas kārtības rullī noteikto, komisija ir viena no Saeimas pastāvīgajām likumdošanas komisijām, kura pamatojoties uz Saeimas lēmumu izskata likumprojektus, kurus Saeimā var iesniegt Ministru kabinets, pati komisija, pieci deputāti, Satversmē paredzētajā kārtībā Valsts prezidents vai viena desmitā daļa vēlētāju. Komisijas uzdevumos neietilpst paredzamā Publiskās atmiņas centra nolikumā definēto pārvaldes uzdevumu, funkciju un struktūras analīze, šis jautājums ir Latvijas Universitātes kompetencē, bet savstarpēja līguma saturs par Publiskās atmiņas centru risināms sarunās starp Izglītības un zinātnes ministriju un Latvijas Universitāti. Ja LPSR Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisija, Latvijas Universitāte un Izglītības un zinātnes ministrija nonāks pie viedokļa, ka nepieciešamas izmaiņas normatīvajos aktos, lai izveidotu Publiskās atmiņas centru, tad Izglītības un zinātnes ministrija var virzīt likuma grozījumus uz Ministru kabinetu, kas likumprojektu var iesniegt izskatīšanai Saeimā.

Komisija augstu vērtē LPSR Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisijas darbu un rūpēsies, lai tā var izpildīt valsts dotos uzdevumus LPSR Valsts drošības komitejas un tās dokumentu pētniecībā. Papildus informēju, ka vienā no novembra komisijas sēdēm plānots turpināt izskatīt jautājumu par LPSR Valsts drošības komitejas dokumentu pieejamību LPSR Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisijas pētniecības un izvērtēšanas darba nodrošināšanai. Par precīzu komisijas sēdes laiku Jūs informēsim atsevišķi.

Ar cieņu

komisijas priekšsēdētājs

Ritvars Jansons